

Розробники: Андрєєва Світлана Серафимівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри
всесвітньої історії;

Відейко Марія Михайлівна, викладач кафедри всесвітньої історії.

Керівники практики: Андрєєва Світлана Серафимівна, кандидат історичних наук, доцент
кафедри всесвітньої історії;

Відейко Марія Михайлівна, викладач кафедри всесвітньої історії.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри всесвітньої історії Факультету суспільно-гуманітарних наук.

Протокол від 30 серпня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри _____ Ігор СРІБНЯК

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 032.00.02 Історія та археологія

30.08.2024

Керівник освітньої програми _____ Галина САГАН

(підпис)

Програму перевірено

30.08.2024

Заступник декана _____ Віталій ЗАВАДСЬКИЙ

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис виробничої (етнографічно – краєзнавчої) практики.

Найменування показників	Характеристика практики за формами проходження
	денна
Вид практики	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг годин / кредитів / тижнів	180/6/4
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових компонентів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	6
Обсяг годин:	180
Тривалість (у тижнях)	4
Форма семестрового контролю	залік

2. Бази практики

- Громадська організація «Асоціація іспанців України» (м. Київ, проспект Любомира Гузара,1).
- Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів (Україна, 03110, м. Київ, вул. Солом'янська, 24)
- Польський культурно-освітній центр (Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Левка- Лукияненка 13Б)

3. Мета та завдання практики відповідно до компетентностей.

Метою виробничої практики є: закріплення теоретичних знань, отриманих студентами у процесі вивчення циклу дисциплін з вибіркового блоку, практичне ознайомлення з традиційною матеріальною та духовною культурою народів країн Південної Європи (Італія, Іспанія, Португалія) /країн Центрально-Східної Європи (Польща, Чехія, Словаччина), відпрацювання навичок етнографічного дослідження.

Основні завдання етнографічно-краєзнавчої практики:

- навчальне – осмислення сучасного стану традиційної духовної та матеріальної культури досліджуваного регіону.
- професійне – вироблення у студентів-практикантів навичок і умінь виокремлювати певні явища духовної та матеріальної культури;
- наукове – вироблення у студентів умінь класифікувати зібраний матеріал, озброєння їх навичками та технологією ведення наукового етнографічного дослідження.

Загальні компетенції:

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

4. Результати проходження практики

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1.	
Установча конференція	10
Ознайомлення з Програмою та базою практики. Складання Індивідуального плану проходження Практики.	10
Ознайомлення з основами та методиками етнографічної роботи: спостереження та опитування (анкетування, інтерв'ювання) учасників історичних подій минулого чи сучасного; дешифрування і фіксація матеріалів спостереження (у тому числі речових матеріалів шляхом замальовок, фотографування, креслення тощо)	10
Опрацювання наукової, науково-популярної літератури, періодичної преси, відкритих джерел інформації, в яких подаються відомості з етнографії обраного регіону (Країни Південної Європи / Країни Центрально-Східної Європи)	15
Разом	45
Етап 2.	
Обирання теми та завдань індивідуального завдання та дослідницького проєкту	10
Гостьові лекції провідних вітчизняних і закордонних фахівців з етнографії, історії та культури обраного регіону (Країни Південної Європи / Країни Центрально-Східної Європи)	10
Вивчення архівних матеріалів (письмових, кіно, фото, аудіо та ін.), в яких подаються відомості з етнографії обраного регіону (Країни Південної Європи / Країни Центрально-Східної Європи)	15
Вивчення етнографічних колекцій музеїв з метою виявлення локальних особливостей у регіоні (Країни Південної Європи / Країни Центрально-Східної Європи) та наукового з'ясування певних етнофактів	10
Разом	45
Етап 3.	
Виконання індивідуального завдання	20

Написання нарисів з етнографічних особливостей, історії та культури обраного народу країни Південної Європи / країни Центрально-Східної Європи) чи окремих її історико-етнографічних регіонів (місцеві традиції обрядовості, суспільних зав'язків, традиційні ремесла і промисли, традиційні форми дозвілля, технологій виготовлення одягу / місцевих страв), етнічний склад, антропологічні відмінності, взаємовпливи культур	25
Разом	45
Етап 4.	
Гостьові лекції провідних вітчизняних і зарубіжних фахівців з етнографії, історії та культури обраного регіону (Країни Південної Європи / Країни Центрально-Східної Європи)	10
Оформлення документації практики	25
Підсумкова звітна конференція	10
Разом	45
Разом за навчальним планом	180

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації та проведення практики

Загальна послідовність проходження практики передбачає:

1. оформлення направлення в установу та розподіл на бази практик на підставі клопотань, службової записки/наказу ;
2. вивчення правил техніки безпеки та отримання інструктажу в Університеті та на робочому місці;
3. відвідування загальнонастановчих та індивідуальних консультацій;
4. виконання загального та індивідуального завдань практики;
5. оформлення звіту;
6. отримання відгуку з бази практики;
7. укладання та подання звітної документації керівнику практики; захист практики.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Знайомство з основами та методиками етнографічної польової роботи та етнографічного (етнологічного) дослідження. Організаційна діяльність. Навчально-методична підготовка.

1. Знайомство з Базою практики.
2. Знайомство з методикою планування і реалізації етнографічних досліджень. Ознайомлення з основами та методиками етнографічної роботи: спостереження і опитування (анкетування, інтерв'ювання) учасників історичних подій минулого чи сучасного (респондентів), їх фотографування; дешифрування і фіксація матеріалів спостереження (у тому числі речових матеріалів шляхом замальовок, фотографування, креслення тощо). Бесіда з інформатором (дистанційно, в разі наявності). До польових документів належать: польові щоденники, польові зошити, анкети і запитальники.
3. Вивчення досвіду провідних українських і закордонних інституцій щодо проведення теоретичних і практичних етнографічних досліджень, їх організаційні засади, науковий аналіз і введення результатів у науковий обіг.
4. Опрацювання наукової, науково-популярної літератури, періодичної преси, відкритих джерел інформації, в яких подаються відомості з етнографії обраного регіону (Країни Південної Європи / Країни Центрально-Східної Європи). Складання Індивідуального плану проходження Практики..
5. Складання Індивідуального плану проходження Практики.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Виховна діяльність

Пошуково-дослідна етнографічна робота забезпечує залучення студентів до джерел традиційної культури різних етносів світу, формує у студентської молоді повагу до інших культур, толерантність у сприйнятті Іншого, культурно-антропологічний підхід до осмислення суспільних процесів, зміцнює міжкультурні комунікації.

У процесі етнографічно-краєзнавчої практики студенти знайомляться з побутом міської та селянської родин, особливостями регіональної народної

педагогіки, культурними патернами Країн Південної Європи (Італія, Іспанія, Португалія) / Країн Центрально-Східної Європи (Польща, Чехія, Словаччина).

Матеріали, зібрані під час етнографічно-краєзнавчої практики майбутні фахівці будуть використовувати під час розробки планів-конспектів уроків зі всесвітньої історії, сценаріїв країнознавчих (позакласних) заходів для учнів тощо. Знайомство студентів із побутом та культурою, спостереження за відзначенням народних свят і проведенням різноманітних обрядів є важливими етапами в системі підготовки студентів-істориків до країнознавчої роботи в загальноосвітній школі.

Методики культурно-антропологічного аналізу суспільних процесів забезпечує долучення студентів-практикантів до витоків традиційних культури, формує повагу до іншого культурного середовища, зміцнює культурні комунікації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Індивідуальне завдання

Навчальна мета індивідуального завдання полягає у тому, щоб студент:

- організував свою пошукову діяльність як самостійний дослідник, що сам визначає

предмет

та об'єкт наукового аналізу, конкретизує їх через мету і завдання, які досягаються обраним ним інструментарієм;

- міг співвіднести свою науково-пошукову, дослідницьку діяльність із проєктами та

програмами

Бази практики та Університету;

- використав наявний потенціал етнографічних матеріалів Баз практики та

Університету,

особистих напрацювань.

*Орієнтовні Індивідуальні завдання (за вибором студента) відповідно обраного регіону :
Південна Європа (Італія, Іспанія, Португалія) / Країна Центрально-Східної Європи
(Польща, Чехія, Словаччина).*

Ознайомитися з роботою:

- українські місцеві осередки та громади у країнах Південної Європи /Центрально-Східної Європи, українська трудова еміграція XIX-XX ст. та часів незалежності. Емігранти-біженці під час «великої» війни; їх інтеграція в місцеву спільноту, збереження / видозміна власної ідентичності та презентація України.
- окремі представники, громадські об'єднання та громади національних меншин України – народів Південної Європи /Центрально-Східної Європи;
- громадські об'єднання в Україні (перш за все наукові), які сприяють розвитку

наукових і культурних зв'язків з країнами та народами Південної Європи / Центрально-Східної Європи, проводять народну / публічну дипломатію.

- Дослідження здійснюється через вивчення відкритих джерел інформації, зокрема індивідуальних і колективних (громадських об'єднань) офіційних сайтів та сторінок у соціальних мережах.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Дослідницька діяльність

Студенти, залежно від обраного регіону, досліджують етнографію, історію та культуру народів та Країн Південної Європи (Італія, Іспанія, Португалія) / Країн Центрально-Східної Європи (Польща, Чехія, Словаччина): традиційні обряди, фольклор, народні промисли, види декоративно-прикладного мистецтва, календарну та родинну обрядовість тощо.

Створення нарисів з етнографії, культури, історії країн, їх історико-етнографічних регіонів, населених пунктів, культурних споруд, природних пам'яток тощо передбачають авторський підхід. Нариси мають засвідчити вміння студентів аналізувати наукову фахову і науково-популярну літературу, періодичні видання; працювати з архівними та матеріалами та музейними колекціями, результатами польових досліджень, узагальнювати теоретичні та емпіричні дані, використовувати значний арсенал методів наукового дослідження та на основі отриманих результатів робити аргументовані висновки.

Дослідження повинні відображати реальний стан народної культури країн обраної спеціалізації (Країн Південної Європи; Країн Центрально-Східної Європи) та висвітлювати перспективи їх збереження.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.

Оформлення документації, підсумки результатів практики

- Оформлення документації практики
- Щоденник практики. Звіт про проходження практики.
- Підсумкова звітна конференція
- Доповідь студента-практиканта на підсумковій звітній конференції з повідомленням про результати практики. Аналіз керівником практики від

Університету етнографічно-краєзнавчої практики студента, перевірка звітної документації, її повноти та правильності оформлення, а також обговорення можливих проблем/труднощів, що виникли під час проходження практики та шляхів їх подолання.

6.2. Обов'язки студентів під час проходження практики.

Студенти-практиканти зобов'язані:

- до початку практики одержати консультацію керівника практики від Університету щодо оформлення необхідних документів (під час установчої конференції з практики або в індивідуальному порядку);
- дотримуватись правил встановленого розпорядку і режиму робочого часу в польових умовах проходження практики, виконувати розпорядження керівника практики;
- своєчасно прибути на базу практики, дотримуватися встановленого розпорядку практичних занять;
- у повному обсязі виконати всі завдання програми практики, вести облік проведеної роботи у щоденнику практики;
- своєчасно оформити звітну документацію з практики з дотриманням усіх вимог і стандартів, скласти залік з практики;
- проходити практику відповідно до термінів, визначених у наказі по університету.

Зміна терміну проходження практики через поважні обставини, що підтверджені документально, проводиться за розпорядженням першого проректора університету на підставі заяви на його ім'я з погодженням завідувача кафедри, декана та керівника з виробничих практик університету.

Студенти-практиканти несуть повну відповідальність за виконання робочої програми практики. Студент, який не виконав у повному обсязі робочу програму практики або отримав негативну залікову оцінку з практики, відраховується з університету.

У разі невиконання повного обсягу програми практики з поважної причини студент за поданням його заяви на ім'я ректора університету та відповідних

документів залишається на повторний курс навчання.

Староста групи практикантів на базі практики складає розклад зайнятості практикантів на кожний день наступного тижня практики, доводить його до відома групового керівника практики, повідомляє студентів-практикантів про колективні консультації, виконує доручення керівників практики.

6.3. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики.

Груповий керівник практики від Університету:

- бере участь у підготовці та проведенні установчої конференції для ознайомлення студентів з порядком і вимогами до проходження практики, технікою безпеки, графіком роботи, звітною документацією;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів у навчальному закладі перед практикою студентів: інструктаж про порядок проходження та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (щоденник тощо);
- повідомляє студентів про систему звітності та оцінювання з практики (оформлення всіх необхідних документів);
- разом з керівниками об'єктів проведення практики забезпечувати високу якість її проведення згідно з програмою;
- контролює забезпечення належних умов для проходження практики;
- надає необхідні консультації студентам щодо виконання завдань практики;
- знайомить керівників від бази практики з програмою практики й обов'язками, які покладаються на них;
- розподіляє разом з керівником від бази практики студентів на робочих місцях;
- контролює виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку, контролює ведення керівником від бази практики обліку відвідування студентами практики;
- забезпечує постійне керівництво та контроль за виконанням програми практики кожним студентом;
- періодично інформує заступника декана факультету, завідувача кафедри, керівника практик університету про хід практики, вирішує з ними поточні питання;

- робить підсумки практики, оцінює роботу кожного студента та складає звіт про підсумки проведеної практики;
- приймає диференційований залік з практики.

Керівник практики від бази практики:

- вносить пропозиції щодо вдосконалення практики;
- разом зі студентами-практикантами бере участь у зборі етнографічного матеріалу та здійснювати контроль за виконанням студентами завдань практики;
- створює необхідні умови для виконання студентами програми практики, не дозволяє залучення студентів до роботи, що не відповідає програмі практики;
- проводить обов'язкові інструктажі з охорони праці і техніки безпеки;
- дотримується календарних графіків проходження практики студентами;
- контролює дотримання практикантами виробничої дисципліни; забезпечує облік відвідування практики студентами, про всі порушення трудової дисципліни тощо повідомляє навчальний заклад
- проводить облік та оцінювання виконаної кожним студентом роботи, після завершення практики характеризує роботу кожного студента, на запрошення кафедри бере участь у підсумковій конференції.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види робіт/діяльності студента	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	кількість	Максимальна кількість балів
Участь в установчій конференції		4	1	4
Участь у підсумковій звітній конференції		4	1	4
Оформлення звітної документації	Звіт, щоденник,	20 (10+10)	1+1	20 (10+10)
Індивідуальне завдання		30	1	30
Написання нарисів з етнографічних особливостей, історії та культури обраного народу країни Південної Європи / країни Центрально-Східної Європи) чи окремих її історико-етнографічних регіонів		30	1	30
Відвідування гостьових лекцій		12	3	12
Разом				100
Максимальна кількість балів: 100				
Розрахунок коефіцієнта: $100/100 = 1$				

7.2. Перелік звітної документації

Структурними компонентами звітної документації є:

1. Звіт (підписаний керівником практики та студентом).
2. Характеристика з бази практики.
3. Щоденник практики.
4. Наукове дослідження.
5. Звіт про виконання Індивідуального завдання (у довільній формі).
6. Презентація практичної діяльності з використанням відео та фото матеріалів.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Основним у переліку обов'язкових для студента документів є звіт, оформлений у визначеній формі. Звіт повинен містити вичерпну інформацію про виконану роботу і кінцеві результати етнографічно-краєзнавчої практики, продемонструвати зростання професійної компетентності. Він повинен бути чітким, лаконічним, характеризуватися ясністю і переконливістю викладів результатів роботи, обґрунтованістю висновків і рекомендацій. У звіті має бути конкретно описана робота, особисто виконана студентом; не повинно бути дослівного переписування матеріалів баз практики, а також цитування літературних джерел.

Структура Звіту:

Вступ (основні завдання індивідуального плану практичної діяльності).

Виконання змістових модулів практики.

Висновки. У висновках необхідно зазначити, яке значення мала практика для підготовки майбутнього фахівця, які позитивні й негативні сторони спостерігалися в організації практики, зробити висновки про власні здобутки (знання, уміння та навички) у ході виконання завдань практики.

Всі інші звітні документи оформляються відповідно інструктивно-методичних рекомендацій.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Документація з практики, визначена програмою практики, здається студентами-практикантами на перевірку впродовж трьох днів після закінчення практики.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Контроль за проходженням практики здійснюється у декількох напрямках:
регулярна фіксація наявності студентів на базі практики у «Відомості обліку відвідування практики студентами»;
– ведення студентом щоденника, де записуються види і назви виконаних на

кожному занятті практичних робіт, подається коротка характеристика їх змісту;

- регулярне оцінювання виконаних студентом конкретних завдань керівниками від бази практики;

- позитивне підсумкове оцінювання роботи студентів передбачає наявність оцінок за кожний змістовний модуль, а оцінка за модуль виставляється на підставі оцінок за окремі види робіт, виконаних студентом.

Наприкінці практики кожен студент звітується про результати практики. Форма навчальної звітності - оцінка за 100-бальною системою.

Наведені нижче критерії відображають засадничі вимоги, необхідні для приведення отриманих результатів у відповідність до очікуваних. Указана в дужках кількість балів є максимальною за цей критерій оцінювання й може бути нижчою (до "0" у випадку повної невідповідності вимогам).

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Кількість балів	Зміст оцінки
A	Відмінно	90 – 100	Високий рівень умінь і навичок, належне оформлення звітної документації з ілюстративним матеріалом.
B	Добре	82 – 89	Дуже добрий рівень умінь і навичок, належне оформлення звітної документації.
C		75 – 81	Добрий рівень умінь і навичок, належне оформлення звітної документації.
D	Задовільно	69 – 74	Посередній рівень умінь і навичок при належному оформленні звітної документації.
E		60 – 68	Мінімально-достатній рівень умінь і навичок при належному оформленні звітної документації.
F	Незадовільно	35 – 59	Низький рівень умінь і навичок, при незадовільному оформленні звітної документації, з можливістю перескладання за умови її самостійного належного доопрацювання.
FX		1 – 34	Недостатній рівень умінь і навичок, що вимагає повторного проходження практики.

8. Рекомендована література

1. Андреев В., Андреева С., Каряка О. Михайло Бернов як піонер пішохідного туризму: подорож по Іспанії та Алжиру (Частина І. Іспанія. Листопад 1893 – лютий 1894 рр.) // Київські історичні студії. 2021. Вип. 2 (13). С. 58-65.
2. Галузевий державний архів СБУ: Путівник / ГДА СБУ. Автори-упоряд.: В. М. Даниленко та ін. Харків: Права людини, 2009. 136 с.
3. Андреев В., Андреева С. Людина «другого плану» в історії: казус Єпіфаніо Пріцци, або Пригоди італійського «Нахаби» в УРСР // Український історичний журнал. 2024. №1. С.169-182.
4. Глушко М. Методика польового етнографічного дослідження : навч. посіб. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008. 288 с. (звантажити за посиланням:
https://chtyvo.org.ua/authors/Hlushko_Mykhailo/Metodyka_polovoho_etnografichnoho_doslidzhennia/)
5. Костючок П.Л., Боян-Гладка С.П. Навчально-методичні вказівки «Етнографічна навчальна практика» для підготовки бакалаврів зі спеціальності 032 «Історія і археологія». Івано-Франківськ, 2019. 93 с.
6. Етнографія України : курс лекцій : навч. посібник / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; укладач О. В. Дудник. – Умань : Візаві, 2019. – 148 с.
(https://drive.google.com/drive/folders/1LcKSV8_DZjrBBN-bZEwBIIQjNVyquh9x)
7. Марченко О.М. Етнологія народів світу: Навч. посіб. Кропивницький: ПОЛІМЕД-Серіс, 2019. 381 с.
(https://shron1.chtyvo.org.ua/Marchenko_Oleh/Etnolohiia_narodiv_svitu_.pdf)
8. Паньків М. І. Організація польових досліджень з етнографії. Посібник. Івано-Франківськ, 2005. 123 с.
(https://drive.google.com/drive/folders/1koSDu4Kb_kYVlw6QUtO5fjUWKA-Wfsan)
9. Єльников М. Етнологія та етнографія країн регіону: Центральна та Південно-Східна Європа: методичні рекомендації для студентів напряму підготовки «Країнознавство». Запоріжжя: ЗНУ, 2011. 41 с.

<https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi78/0057878.p>)

10. Дністрянський М.С. Етнографія України: Навчальний посібник. – Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 232 с. (https://drive.google.com/drive/folders/1LcKSV8_DZjrBBN-bZEwBI1QjNVyquh9x)
11. В.К. Борисенко, Т.Г. Рендюк. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського Національної академії наук України, Київ. Географічне розміщення етнічних спільнот в Україні на початку XXI століття. (https://drive.google.com/drive/folders/1LcKSV8_DZjrBBN-bZEwBI1QjNVyquh9x)
12. Окіпнюк В. Т. Комітет державної безпеки СРСР та Комітет державної безпеки УРСР. *Енциклопедія історії України: у 10 т.* / ред. кол. В. А. Смолій та ін.; Інститут історії України НАН України. К.: Наукова думка, 2007. Т. 4. [Ка – Ком]. С. 479.
13. Шабельцев С. В. Українські реемігранти з Аргентини. *Український історичний журнал*. 2002. № 5. С. 92-104.
14. Roch Sulima. Folklori literatura Szkice o kulturzei literaturze współczesnej Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza a Warszawa 1985. (https://drive.google.com/drive/folders/1LcKSV8_DZjrBBN-bZEwBI1QjNVyquh9x)
15. Rethinking ethnography in central europe Copyright © Hana Cervinkova, Michal Buchowski, and Zdeneřk Uherek, 2015. (https://drive.google.com/drive/folders/1LcKSV8_DZjrBBN-bZEwBI1QjNVyquh9x)
16. Etnografický atlas čech, moravy a slezska vii lidové stavitelství. Red.: Jiří Woitsch – František Bahenský. Etnologický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i. Praha 2015 (https://drive.google.com/drive/folders/1LcKSV8_DZjrBBN-bZEwBI1QjNVyquh9x)
17. Mariusz Filip. Od kaszubów do niemców. tożsamość słowińców z perspektywy antropologii historii. Poznańskie studia etnologiczne nr 13. Poznań 2012. (https://drive.google.com/drive/folders/1LcKSV8_DZjrBBN-bZEwBI1QjNVyquh9x)

[bZEwBI1QjNVyquh9x](https://drive.google.com/drive/folders/1LcKSV8_DZjrBBN-bZEwBI1QjNVyquh9x))

18. Redakcja naukowa Joanna Getka, Jerzy Grzybowski. Wielokulturowość Europy Środkowo-Wschodniej: doświadczenia przeszłości i wyzwania teraźniejszości. Warszawa 2023.
(https://drive.google.com/drive/folders/1LcKSV8_DZjrBBN-bZEwBI1QjNVyquh9x)
19. Zygmunt Kłodnicki Agnieszka Pieńczak Joanna Koźmińska. Polski atlas etnograficzny Historia, osiągnięcia, perspektywy badawcze. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. 2017. (https://drive.google.com/file/d/117vrw9aYt-jLCHhr_wvHH2U_TyAhSEGO/view?usp=drive_link)
20. Zygmunt Kłodnicki, Zakład Etnologii, Uniwersytet Śląski Filia w Cieszynie, Polski atlas etnograficzny - historia, stan obecny i perspektywy. Lud, t. 85, 2001. (https://drive.google.com/drive/folders/1LcKSV8_DZjrBBN-bZEwBI1QjNVyquh9x)
21. Звичаї сербського народу. 1907
(https://drive.google.com/file/d/1aP7AYSrYCSpRFVRni62T2R-2X7zi23Z_/view?usp=drive_link)
22. M. Filip. A tribe after all? The problem of slovincians' identity in an anthropological approach. 2018.
(https://drive.google.com/file/d/1XJ0z2P9FyEZMskb5kzJNfTl_b3Td1LnH/view?usp=drive_link)
23. Mgr. Petr Netolický. Disertační Práce Etnoarologie staveb. Komparativní výzkum tradiční architektury střední a východní Evropy. Plzeň 2016.
(https://drive.google.com/file/d/1uJuETRjh1DM0O0Uhw6E0lojRhfoqFfC8/view?usp=drive_link)
24. Drago Roksandić, Ivana Cvijović Javorina (ur.) INTELEKTUALCI I RAT 1939.–1947. Zbornik radova s Desničinih susreta 2011.
(https://drive.google.com/file/d/1UfMIIvyXaHqYXkkooj4-JfP299IGuUbN/view?usp=drive_link)

Онлайн-ресурси

Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів:

<https://tsdaea.archives.gov.ua/>

Серіал про окремі регіони Іспанії «Іспанія між небом і землею» (España, entre el cielo y la tierra), з якого студенти можуть самотійно обрати кілька серій:

<https://www.youtube.com/@Olonnais>

Журнал Etnografia Polska (Польща)

<https://journals.iaepan.pl/ep>

Журнал Národopisný věstník (Чеська республіка)

<https://www.narodopisnaspolecnost.cz/index.php/virtualni-badatelna/digitalizovane-casopisy/item/36-narodopisny-vestnik>

Болгарія Колекція "Сборникъ за народни умотворения, наука и книжнина"

<https://digilib.nalis.bg/xmlui/handle/nls/25126>

Biblioteka Cyfrowa Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego

<https://cyfrowaetnografia.pl/collections/show/6>

Етнографічний атлас Словаччини - Etnografický atlas Slovenska

<https://ekniznice.cvtisr.sk/view/uuid:fee96678-6ead-4a53-9e07-f15809f43dfc?page=uuid:02821827-1fb3-4403-b89f-bcbc7e3ced2b>

Етнографічний атлас Угорщини - Magyarország néprajzi atlasza

<https://maps.hungaricana.hu/en/MegyeiTerkepek/4016/view/?pg=0&bbox=-607%2C-4087%2C6631%2C-126>

Етнографічний атлас Румунії - Atlasul etnografic al României

<https://www.cimec.ro/aer/Prezentarea%20Atlasului%20Etnografic%20Roman/PrezentareaAtlasuluiEtnograficRoman.html>

Етнографічний інститут Словенії - Inštitut za slovensko narodopisje

<https://isn2.zrc-sazu.si/sl>

Етнографічний музей Словенії Etnografski muzej <https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/virtualni-sprehodi>

Етнографічний музей Чеської Республіки [Národopisné muzeum Národního muzea](https://www.nm.cz/navstivte-nas/objekty/narodopisne-muzeum-narodniho-muzea)

<https://www.nm.cz/navstivte-nas/objekty/narodopisne-muzeum-narodniho-muzea>

Державний етнографічний музей у Варшаві

[Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie https://ethnomuseum.pl/](https://ethnomuseum.pl/)

Етнографічний музей у Кракові - Muzeum Etnograficzne w Krakowie

<https://etnomuzeum.eu/>

Етнографічний музей Угорщини - Balatoni Museum

https://balatonimuzeum.hu/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwj4K5BhDYARIsAD1Ly2pLILa1L1bJqhIz7y0G3gdX5JGb0QcZTi_-1AXLyqkO9kEhz6r0-fUaArJIEALw_wcB

Етнографічний музей Словаччини - Etnografické múzeum

<https://www.snm.sk/muzea-snm/muzea-v-martine/etnograficke-muzeum/navstivte/expozicie>

Етнографічний музей Хорватії - Etnografski muzej u Zagrebu

<https://emz.hr/>

Етнографічний музей Сербії - Етнографски музеј у Београду

<https://etnografskimuzej.rs/>

Етнографічний музей Трансильванії - Muzeul Etnografic al Transilvaniei

<https://www.muzeul-etnografic.ro/ro>

*Зразок титульного аркуша теки
матеріалами про проходження етнографічно-краєзнавчої практики*

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет суспільно-гуманітарних наук
Кафедра всесвітньої історії

**Документація
етнографічно-краєзнавчої практики**

Студента

(ПІБ)

Група

Київ _____р.

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет суспільно-гуманітарних наук
Кафедра всесвітньої історії

Щоденник
етнографічно-краєзнавчої практики

Студента

(ПІБ)

Група

База практики: _____

(повна назва, адреса, телефон)

Керівники практики від Університету:

(ПІБ, посада)

Керівники бази практики: _____

(ПІБ, посада)

Термін практики: _____

Розпорядок роботи: _____

Зразок третьої та наступних сторінок щоденника практики

Дата	Зміст роботи	Примітки

ЗВІТ

про проходження етнографічно-краєзнавчої практики

що проводилася з «___»_____ по «__»_____ 20__р.

на базі

(зазначається повна назва бази практики)

під керівництвом

(ПБ усіх керівників практики)

Студента

(ПБ)

Групи

Дата

Підпис студента